

МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН
ТУШААЛ

Захиргааны хэм хэмжээний
актын улсын нэгдсэн санд
2020 оны 07 сарын 27-ны
өдрийн 7874 дугаарт бүртгэв.

2020 оны 07 сарын 06 өдөр

Дугаар А/378

Улаанбаатар хот

Журам шинэчлэн батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Донорын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Донороос цус авах журам” -ыг 1 дүгээр, “Цусны донорын эрүүл мэндийн карт”-ыг 2 дугаар, “Цусны донор, цус, цусан бүтээгдэхүүн шинжлэх журам”-ыг 3 дугаар, “Цус боловсруулах, хадгалах, тээвэрлэх журам”-ыг 4 дүгээр хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Тушаалыг үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон, хяналт тавьж ажиллахыг эрүүл мэндийн байгууллагын дарга, захирал нарт, мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллахыг Эмнэлгийн тусламжийн газар (Я. Буянжаргал), Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв (Н. Эрдэнэбаяр)-д тус тус үүрэг болгосугай.

3. Тушаалын хэрэгжилтэнд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газарт даалгасугай.

4. Энэхүү тушаал батлагдан гарсантай холбогдуулан Эрүүл мэндийн сайдын 2016 оны 01 дүгээр тушаалын хоёр, гурав, дөрөв, тав, зургаа, долоодугаар хавсралт, 2016 оны 02 дугаар тушаалыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

САЙД

141201305

ДОНОРООС ЦУС АВАХ ЖУРАМ

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

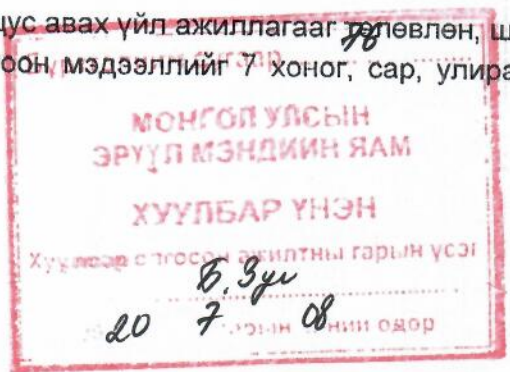
- 1.1. Энэхүү журмаар цусны донор элсүүлэх, хадгалах болон донороос бүхэл цус, эс, сийвэн авах үйл ажиллагааг зохицуулна.
- 1.2. Цусны донор элсүүлэх, бүртгэх, цус авах үйл ажиллагаа нь авлагагүй, сайн дурын, хүнлэг энэрэнгүй байх, хүний эрхийг дээдлэх, хувь хүний нууцыг хамгаалах зарчмыг баримтална.
- 1.3. Цус сэлбэлт судлалын салбар нь Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв (цаашид ЦССҮТ гэх), аймаг, дүүрэг, сумын цусны салбар төв (цаашид Цусны салбар төв гэх)-өөс бүрдэнэ.
- 1.4. Энэхүү журмыг энэ журмын 1.3-т заасан салбарын хэмжээнд дагаж мөрдөнө.

ХОЁР. УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

- 2.1. ЦССҮТ нь цусны донорын эгнээг өргөжүүлэхэд Монголын Улаан Загалмай нийгэмлэг (цаашид МУЗН гэх) болон төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- 2.2. ЦССҮТ нь улсын хэмжээнд, Цусны салбар төв нь орон нутагт цусны донорын сургалт, сурталчилгаа, донор элсүүлэх, хадгалах, алдаршуулах, цус авах, шинжлэх, боловсруулах, хадгалах үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулна.
- 2.3. Цусны аюулгүй байдал, донорын эрүүл мэнд, нууцлалыг цус авах үйл ажиллагаанд оролцогч эрүүл мэндийн байгууллага, эрүүл мэндийн мэргэжилтэн, эрүүл мэндийн ажилтан, бусад албан тушаалтан, иргэн нь эрх бүхий албан тушаалтны баталсан холбогдох тушаал, журам, зааврын дагуу ханган ажиллана.

ГУРАВ. БАЙГУУЛЛАГА, АЛБАН ТУШААЛТНЫ ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 3.1. ЦССҮТ дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:
 - 3.1.1. цусны донорын сургалт, сурталчилгаа, сайн дурын ажилтан бэлтгэх, донор элсүүлэх, сонгох, цус авах үйл ажиллагааг мэргэжил, арга зүйгээр хангах;
 - 3.1.2. цусны донороос цус авах үйл ажиллагаанд зохистой дадлыг нэвтрүүлж, чанарын зорилт, шалгуур үзүүлэлтийн хэрэгжилт, аюулгүй байдлийг хангах;
 - 3.1.3. цусны донорын бүртгэл, үйл ажиллагааны талаарх нэгдсэн мэдээллийн сан үүсгэх, баяжуулах, эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд холбогдох мэдээ, тайланг хүргүүлэх;
 - 3.1.4. донорын сургалт, сурталчилгаа, цус авах үйл ажиллагааг төлөвлөн, шат дамжлага бүрийг хянан, баримтжуулж, үндсэн тоон мэдээллийг 7 хоног, сар, улирал, хагас, бүтэн жилээр нэгтгэн дүн шинжилгээ хийх.

3.2. Цусны салбар төв нь дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

3.2.1. цусны донорт эрүүл мэндийн болон донорын үйл ажиллагааны боловсрол олгох, тэднийг идэвхжүүлэх, донорын эгнээг өргөжүүлэхэд эрүүл мэндийн газрын мэргэжилтэн болон эрүүл мэндийн нийгмийн ажилтантай хамтрах;

3.2.2. цусны донороос цус авах үйл ажиллагаанд зохистой дадлыг нэвтрүүлж, чанарын зорилт, шалгуур үзүүлэлтийн хэрэгжилт, аюулгүй байдлийг хангах;

3.2.3. цусны донорын бүртгэл, үйл ажиллагааны мэдээллийн сан үүсгэх, баяжуулах;

3.2.4. донорын сургалт, сурталчилгаа, цус авах үйл ажиллагааг төлөвлөн, шат дамжлага бүрийг хянан, баримтжуулж, үндсэн тоон мэдээллийг 7 хоног, сар, улирал, хагас, бүтэн жилээр нэгтгэн дүн шинжилгээ хийх.

ДӨРӨВ. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛ

4.1. Цусны донор элсүүлэх, бүртгэх, цус авах үйл ажиллагаанд дараах чиглэлийг баримтална:

4.1.1. Цусны донорын сургалт, сурталчилгааны чиглэлээр:

а/цусны донороор элсүүлэх боломжтой, эрсдэл багатай бүлгийг тодорхойлон, хамтран ажиллах;

б/сайн дурын, авлагагүй цусны донорын эгнээг өргөжүүлэх сургалт сурталчилгааны ажлыг олон талт хэлбэрээр зохион байгуулах;

в/донорын үйлсэд мэргэшсэн хүний нөөц, сайн дурын ажилтны оролцоог нэмэгдүүлэх;

г/цусны донорын чиглэлээр сургагч багш бэлтгэх, сургалт зохион байгуулах;
д/хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай түншлэл бий болгох.

4.1.2. Цусны донорын бүртгэл, хадгалах чиглэлээр:

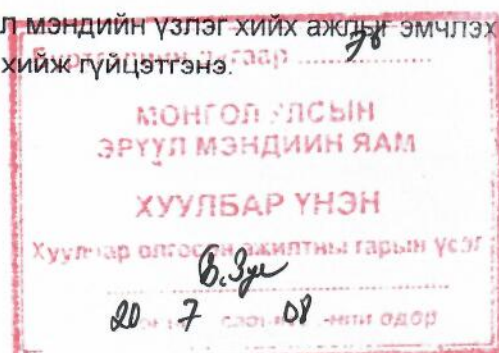
а/донорын бүртгэлд регистрийн дугаар, ургийн овог, овог, нэр, төрсөн он сар өдөр, нас, хүйс, гэрийн хаяг, холбоо барих утас, цахим хаяг зэрэг мэдээллийг багтаасан байх;

б/түр хойшлогдсон болон идэвхтэй бус доноруудтай эргэх холбоо тогтоох;

в/цусны донорт анхаарал, халамж, чанартай үйлчилгээ үзүүлж, байнгын донорын эзлэх хувийг нэмэгдүүлэх;

г/тогтмол цусаа бэлэглэсэн доноруудыг алдаршуулах, урамшуулах асуудлыг холбогдох журмын дагуу шийдвэрлэх.

4.1.3. Цусны донортой ярилцлага хийх, эрүүл мэндийн үзлэг хийх ажлыг эмчлэх эрх бүхий их эмч дараах шалгуур үзүүлэлтийн дагуу хийж гүйцэтгэнэ.

Цусны донор сонгох шалгуур үзүүлэлт

Шалгуур үзүүлэлт	Бүхэл цусны донор	Сийвэнгийн донор	Эсийн донор	Улаан эсийн донор /2 нэгж/
Нас	17-60	18-55		20-45
Жин	50 кг-аас дээш, /эрэгтэй/ 45 кг-аас дээш /эмэгтэй/	55 кг-аас дээш /эрэгтэй/ 50 кг-аас дээш /эмэгтэй/		70 кг-аас дээш /эрэгтэй/ 65 кг-аас дээш /эмэгтэй/
Гемоглобин	125 г/л буюу түүнээс дээш			130г/л буюу түүнээс дээш
Өгөлтийн хоорондын хугацаа	2 сар /эрэгтэй/	14 хоног	1 сар	4 сар
	3 сар /эмэгтэй/			
Цус өгөлтийн хэмжээ	350-400 мл	500-600 мл	200-300x10 ⁹ хүртэл /4-6 нэгж /	200-400 мл
Эсийн тоо	-	-	180x10 ⁹ /л дээш 360x10 ⁹ /л доош	4-8 x10 ¹² /л

4.1.4. Дараах тохиолдолд цус өгөхийг түр хугацаагаар болон бүрмөсөн хориглоно:

4.1.4.1. Цус өгөхийг түр хугацаагаар хориглох заалт:

а/ биеийн ерөнхий байдалтай холбоотой:

- цусны систолийн даралт 160-аас дээш 90-ээс доош, диастолийн даралт 100-аас дээш, 60-аас доош мөнгөн усны баганын даралттай байх;
- 6 цагаас бага хугацаагаар унтсан бол;
- биеийн халуун 37 хэмээс дээш бол;
- судасны цохилт 1 минутанд 60-аас доош, 100 дээш бол.

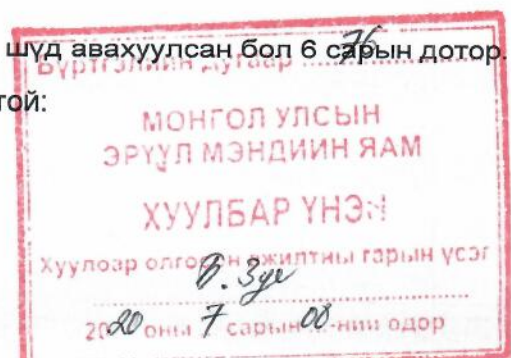
б/ эмэгтэй донортой холбоотой:

- жирэмсэн бол;
- төрснөөс хойш 1 жилийн дотор;
- хөхүүл бол;
- үр хөндүүлсэн, ураг зулбаснаас хойш 6 сарын дотор;
- дутуу төрөлтөөс хойш 6 сарын дотор;
- сарын тэмдэг дууссанаас хойш 3 хоногийн дотор.

в/ мэс ажилбартай холбоотой:

- жижиг мэс ажилбар хийлгэсний дараа 6 сар, том хэмжээний мэс ажилбар хийлгэсний дараа 1 жилийн дотор;
- цус, цусан бүтээгдэхүүн сэлбүүлсэн бол 12 сар, зүү эмчилгээ хийлгэсэн тохиолдолд 6 сарын дотор;
- шивээс хийлгэсэн, чих цоолуулсан бол 6 сар, гоо сайхны мэс ажилбар хийлгэсэн бол 1 жилийн дотор;
- шүдний гажиг засал, эмчилгээ, шүд авахуулсан бол 6 сарын дотор.

г/ амьсгалын замын өвчинтэй холбоотой:

• гүйлсэн булчирхайн үрэвсэл, томуу, амьсгалын замын цочмог халдварууд /Тухайлбал бронхит/ -аар өвдсөн тохиолдолд бүрэн эдгэрснээс хойш 14 хоногийн дотор;

- уушгины хатгалгаа эдгэрснээс хойш 6 сарын дотор;
- багтраа сэдэрлийн үед болон стероид даавар хэрэглэж байгаа үед.

д/ халдварт өвчинтэй холбоотой:

• улаанбурхан, улаанууд, гахайн хавдар, салхинцэцэг өвчин эдгэрснээс хойш 1 сарын дотор;

• татран сахуу, халдварт моноклеоз, цусан суулга өвчин эдгэрснээс хойш 1 сарын дотор;

- хомхой цэврүү гарсан тохиолдолд бүрэн эдгэртэл;
- ямар нэг халдварт өвчний хавьталтай бол 3 сарын дотор.

е/ халдварын голомттой улс оронд аялсантай холбоотой:

• хумхаа нутагшмал хэлбэрээр гардаг бүс нутагт аялсан бол 6 сарын дотор;

• тухайн цаг хугацаанд илэрсэн халдварын голомттой улс оронд амьдарч, аялсан бол 6 сарын дотор.

ж/ гэмтэлтэй холбоотой:

• жижиг хугарал, ясны жижиг цуурал, үений мултралтай хавсарсан байвал эдгэрснээс хойш 6 сарын дотор;

• олон яс, том ясны хугарал эдгэрснээс хойш 1-2 жилийн дотор;

• бага талбайг хамарсан хөнгөн түлэгдэлтийн үед шарх бүрэн эдгэх хүртэл.

з/ эмийн эмчилгээтэй холбоотой:

• антибиотик хэрэглэснээс хойш 14 хоногийн дотор;

• удаан үйлчилгээтэй сонгомол антибиотик эмчилгээ хэрэглэж байгаа бол эмчилгээ дууссанаас 1 сарын дотор;

• аспирин хэрэглэсэн бол 5 хоногийн дотор;

• үрэвслийн эсрэг дааврын бус бусад бэлдмэлүүд хэрэглэсэн бол 48 цагийн дотор;

• ацитретин хэрэглэсэн бол 3 жилийн дотор;

• изотретиноин хэрэглэсэн бол 28 хоногийн дотор;

• дутастерид хэрэглэсэн бол 6 сарын дотор;

• финастерид хэрэглэсэн бол 28 хоногийн дотор.

и/ дархлаажуулалттай холбоотой:

• Булчин задрах тахал, хижиг, менингитээс урьдчилан сэргийлэх тарилга хийлгэснээс хойш 72 цагийн дотор;

• Улаанбурхан, улаанууд, гахайн хавдар, салхинцэцэг, шар чичрэг, томуугийн урьдчилан сэргийлэх тарилга хийлгэснээс хойш 1 сарын дотор;

• Амьгүй вакцин (татран, сахуу, хөхүүл ханиад, хижиг, булчин задрах гэх мэт) хийлгэснээс хойш 10 хоногийн дотор;

- Татрангийн антитоксин хийлгэснээс хойш 3 сарын дотор;
- Татрангийн иммуноглобулин хийлгэснээс хойш 6 сарын дотор;
- Амьд вакцин (тарваган тахал, БЦЖ, татран) хийлгэснээс хойш 1 сарын дотор;
- Галзуу, бруцеллёзын урьдчилан сэргийлэх тарилга хийлгэснээс хойш 1 жилийн дотор;
- Тархвар зүйн заалтаар Гепатит В вакцин хийлгэсэн бол 1 жилийн дотор;
- Урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Гепатит В вакцин хийлгэсэн бол 14 хоногийн дотор.

к/ бэлгийн замын өвчинтэй холбоотой:

- Заг хүйтэн өвчин эдгэрснээс хойш 1 жилийн дотор.

л/ хоол боловсруулах замын өвчинтэй холбоотой:

- Ходоодны шарх бүрэн эдгэртэл.

м/ зүрх, судасны өвчинтэй холбоотой:

- Хэрвээ одоо эхэлж байгаа болон даралт бууруулах эмчилгээг сольсон тохиолдолд цусны даралт тогтворжсоноос хойш 28 хоногийн дотор.

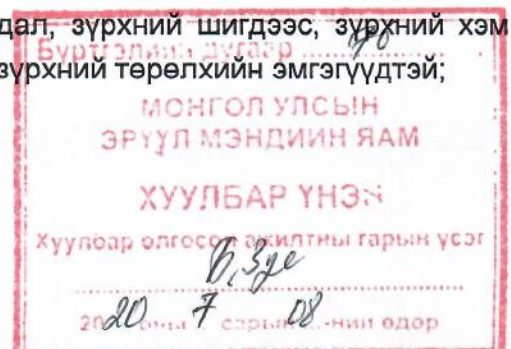
Тайлбар: Эмээр хянаж болдог, тогтвортой хүндрэлгүй артерийн даралт ихсэлтийн үед донор байж болно.

н/ бусад:

- архи согтууруулах ундаа хэрэглэснээс хойш 3 хоногийн дотор;
- харшил сэдэрсэн үед;
- төмөр, витамин В12, фолийн хүчлийн дутагдлын цус багадалт бүрэн эдгэртэл;
- хамуу өвчин бүрэн эдгэртэл;
- цус өгөхөөс өмнө өөх, тостой хоол, айраг, сүү хэрэглэсэн бол 1 өдрийн дотор;
- бүслүүр үлд, псориаз өвчин сэдэрсэн үед;
- хатиг, арьсны идээт үрэвсэл эдгэрснээс хойш 1 сарын дотор.

4.1.4.2. Цус өгөхийг бүрмөсөн хориглох заалт:

- а/ сүрьеэгээр өвдсөн;
- б/ В, С гепатитаар өвдсөн, вирус тээгч;
- в/ тархины судасны эмгэг, тархины цус харвалт, тархины цус хомсрох байдал, тархины гэмтэлтэй;
- г/ сэтгэцийн өвчинтэй;
- д/ зүрхний цусан хангамжийн дутагдал, зүрхний шигдээс, зүрхний хэм алдагдал, зүрхний гажиг, зүрхний кардиомиопатия, зүрхний төрөлхийн эмгэгүүдтэй;

- өвчнүүдтэй;
- е/ чихрийн шижин, бамбай булчирхай, бөөрний дээд булчирхайн
 - ж/ хорт хавдартай;
 - з/ шалтгаан тодорхойгүйгээр тунгалгийн булчирхай томрох, гүйлгэх, турах /5кг-аас дээш/ биеэр тууралт гарах, шөнө хөлрөх шинж тэмдэгтэй;
 - и/ тромбоцитопени, полицитеми, лейкоз, гемоглобинопати, лимфома, эритроцитоз, гемофилиА ба В, таласеми оноштой;
 - к/ эпилепси оноштой;
 - л/ 12 нугалаа гэдэс, бүдүүн гэдэсний шархлаат үрэвсэл, элэгний хатууралтай;
 - м/ архаг архичин;
 - н/ зүрх, тархины ямар нэг мэс засал хийлгэсэн;
 - о/ дэлүү, бөөр авах мэс засал хийлгэсэн;
 - ө/ тархмал склерозтой;
 - п/ бөөрний аяганцарын цочмог болон архаг үрэвсэлтэй;
 - р/ бөөрний цочмог, архаг дутагдалтай;
 - с/ тэмбүүгийн халдвартай;
 - т/ ХДХВ-ийн халдвартай;
 - у/ хөгжлийн бэрхшээлтэй, ямар нэг эрхтний төрөлхийн аномалитай;
 - ү/ дор дурдсан эрсдэлтэй зан үйл бүхий хүн:
 - Ижил хүйстэн эрчүүд болон бисекс хүн;
 - Мансуурах бодис хэрэглэгчид;
 - Биеэ үнэлэгч;
 - Ариутгаагүй, хурц үзүүртэй багажаар өөрийгөө гэмтээгч зан үйлтэй хүн;
 - Дээрх зан үйл бүхий хүмүүстэй бэлгийн хавьталд орогч;
 - Хоригдол.

ТАВ. ДОНОРООС ЦУС АВАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ

5.1. Донороос цус авах үйл ажиллагааг цус сэлбэлт судлалын чиглэлээр мэргэшсэн буюу сургагдсан эмнэлэгийн мэргэжилтэн холбогдох журам, стандарт ажиллагааны болон тоног төхөөрөмж ажиллуулах зааврын дагуу гүйцэтгэнэ.

---oOo---

Эрүүл мэндийн сайдын
2020 оны ... 07 дугаар сарын
06.-ны өдрийн 11673 дугаар
тушаалын 2 дугаар хавсралт

ЦУСНЫ ДОНОРЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН КАРТ

ҮЙЛЧЛҮҮЛЭГЧИЙН БӨГЛӨХ ХЭСЭГ			
Регистрийн дугаар:		Ургийн овог:	
Овог:		Нэр:	
Төрсөн он сар:		Нас:	Хүйс: Эр ☐ Эм ☐
Төрсөн улс/ хот:			
Гэрийн хаяг:			Цус өгөлтийн код
Гар утас:		Гэрийн утас:	
Ажлын утас:		E-mail:	

ЭМЧИЙН БӨГЛӨХ ХЭСЭГ						
Нийт цус өгөлтийн тоо	ABO / Rh бүлэг	Келл бүлэг	Гемоглобин	Ферритин	Халдвар илрүүлэх шинжилгээ	
Биеийн байдал	Биеийн халуун	Жин	Өндөр	Артерийн даралт	Судасны цохилтын тоо	Зүрхний хэм
				/		Жигд Жигд бус
Өгөх цус сийвэнгийн хэмжээ				Огноо	Гарын үсэг	
Хассан шалтгаан				Огноо	Гарын үсэг	
Хойшуулсан шалтгаан				Огноо	Гарын үсэг	
СУВИЛАГЧИЙН БӨГЛӨХ ХЭСЭГ						
Хатгалтын тоо				Авсан цус сийвэнгийн хэмжээ		
Судсанд хатгалт хийсэн сувилагчийн код				Огноо	Гарын үсэг	

Бүртгэлийн дугаар ... 76

МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМ
ХУУЛБАР ҮНЭН

Хуулоор олгосон эжилтний гарын үсэг
B.39e

2020 оны 7 сарын 08 өдөр

ТА ЭДГЭЭР АСУУЛТЫГ АНХААРЛАЛТАЙ ҮНШИЖ ХАРИУЛАХ ЁСТОЙ. Энэ нь таныг болон таны цусыг салбруулах эмчлүүлэгчийг хамгаалдаг, өөрт байгаа эмгэг болон эрдэмтэй зөн үйлийг нууцалж цус болон цусны бүрэлдэхүүн хэсгээ өгөөд хуулийн дагуу хармуцлага хүлээхийг анхаарна уу.

<p>1. Та дараах тохиолдолд цусны донор болох боломжгүй. Хэрэв:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Та элэгний В эсвэл С вирусын халдвартай, өмнө нь оношлогдож эмчилгээ хийлгэж байсан • Та өөртөө мансууруулах бодис (хар тамхи) эмчийн зөвшөөрөлгүйгээр тарьж байсан • Та болон таны бэлгийн хамтрагчдын аль нэг нь ДОХ-ын халдвар авсан эсвэл оношлогдсон (ХДХВ-ийн тест эерэг эсвэл эргэлзээтэй гарсан) • Та болон таны бэлгийн хамтрагчдын аль нэгт Тэмбүү өвчин оношлогдож эмчилгээ хийлгэж байсан (Тэмбүүгийн тест эерэг эсвэл эргэлзээтэй гарсан) • Та өмнө нь Сүрьеэ өвчнийг өвдөж, оношлогдож, эмчилгээ хийлгэж байсан • Та өөрийгөө ХДХВ эсвэл элэгний В, С вирусын шинжилгээ хийлгэх хэрэгтэй гэж бодож байгаа <p>Эдгээрээс аль нэг нь тантай хэлбэгдэж байна уу? Тийм ☐ Үгүй ☐</p>	<p>7. Сүүлийн 3 сард танд доорх шинж тэмдэгүүд байсан уу? /сонгох/ Тийм ☐ Үгүй ☐</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ шалтгаангүй ядрах ☐ турах ☐ гүйлгэх ☐ халуурах ☐ хохрох ☐ булчирхай томрох ☐ ар тууралт гарах ☐ ханиалгах ☐ цэр гарах ☐ амьсгаадах ☐ цээжээр өвдөх
<p>2. Та ямар нэг өвчний улмаас эмчийн хяналтанд байдаг уу? Тийм ☐ Үгүй ☐</p> <p>3. Та урьд өмнө нь (эсвэл одоо) дараах өвчнүүдээр өвдөж байсан уу? /сонгох/ Тийм ☐ Үгүй ☐</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Зүрх судасны өвчин ☐ Тархины харвалт ☐ Чихрийн шижин ☐ Эпилепси /Ухаан алдалт, таталт ☐ Хөөдөр ☐ Харшил/ Астма ☐ Гемохроматоз /Цусны өвчин ☐ Бусад аргаар өвчин <p>4. Та сүүлийн цус өгөлтөөс хойш эмнэлэгт хайцсан уу? Тийм ☐ Үгүй ☐</p>	<p>8. Сүүлийн 3 сарын хугацаанд ямар нэгэн халдварт өвчтэй хүнтэй ойр байсан уу? Тийм ☐ Үгүй ☐</p> <p>9. Өнөөдөр танд ямар нэгэн зовиур байна уу? Тийм ☐ Үгүй ☐</p> <p>10. Танд сүүлийн 10 хоногт ханиад хурсан, хоолой өвдсөн, хөмхөй долоссон, ямар нэг халдварын шинж тэмдэг байна уу? Тийм ☐ Үгүй ☐</p> <p>11. Та шөнө 6 цагаас дээш хугацаагаар унтаж амарсан уу? Тийм ☐ Үгүй ☐</p> <p>12. Та өнөөдөр болон өчигдөр өөх төстэй хоол, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, халуун ногоо, архи согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үү? Тийм ☐ Үгүй ☐</p> <p>13. Та сүүлийн 1 сарын хугацаанд эмчилгээ хийлгэж, эм тариа хэрэглэсэн үү? (аспирин, антибиотик, псориаз болон багцаны эсрэг эмчилгээ, уудаг зах мэт) Тийм ☐ Үгүй ☐</p> <p>14. Та хунд хортой нөхцөлд ажилладаг эсвэл экстрим спортоор хичээллэдэг эсэх? Тийм ☐ Үгүй ☐</p>
<p>5. Сүүлийн 12 сарын хугацаанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Та мээ засал эмчилгээ хийлгэсэн үү? Тийм ☐ Үгүй ☐ • Та цус, цусан бүтээгдэхүүн салбүүлсэн үү? Тийм ☐ Үгүй ☐ • Та урьдчилан сэргийлэх таршга (вакцин) хийлгэсэн үү? Тийм ☐ Үгүй ☐ • Танай гэр бүлийн гишүүдийн дунд элэгний В,С вирус оношлогдсон хүн байгаа эсэх? Тийм ☐ Үгүй ☐ • Та болон таны бэлгийн хамтрагч бэлгийн замын халдварт (заг хүйтэн, хламиди, трихомониаз) өвчнийг өвдсөн үү? Тийм ☐ Үгүй ☐ • Та тохиолдлын бэлгийн хавьталд орсон уу? Тийм ☐ Үгүй ☐ • Та эрдэмтэй бэлгийн хавьталд (биеэ үнэлэгч, олон хавьтагч, ижил хүйстэнтэй) орсон уу? Тийм ☐ Үгүй ☐ • Та ял өдөлж хоригдож байсан уу? Тийм ☐ Үгүй ☐ • Гадаад улс оронд аялж амьдарч байсан уу? Тийм ☐ Үгүй ☐ 	<p>15. Цус агах үед болон цус агсаныг дараа танд ямар нэгэн зовиур байсан уу? Тийм ☐ Үгүй ☐</p> <p>16. Эмгэгтэй донор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сүүлийн сарын тэмдэг ирсэн хугацаа: _____ • Та жирэмсэн, хөхүүл үү? Тийм ☐ Үгүй ☐ • Сүүлийн 6 сард залбал, дутуу төрөлт, үр хийдэлт байсан уу? Тийм ☐ Үгүй ☐ <p>Би дээрх асуултанд үнэн зөв харуулсан болно. Миний өгсөн цусанд эмчлүүлэгчийн аюулгүй байдалд шаардлагатай шинжилгээ (цусны бүлэг, зарим халдвартүүний дотор ХДХВ, гелатит В, С, тэмбүү) хийлгэхийг би зөвшөөрч байна.</p> <p>Хүн ямар эрүүл мэндийг хамгаалах зорилгоор миний багласан асуумж, шинжилгээний дүнг судалгаа шинжилгээнд ашиглаж байна.</p> <p>Би хүний амь нас аврах, бусдын сайн сайхны төлөө цусгаа өгөхийг зөвшөөрч байна.</p> <p>Донорын гарын үсэг: _____ Огноо: _____</p>
<p>6. Сүүлийн 6 сарын хугацаанд доорх ажилбаруудаас хийлгэсэн үү?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хатиг, буглаа нээлгэх Тийм ☐ Үгүй ☐ • Зүү, төвчүүр, хянуур эмчилгээ Тийм ☐ Үгүй ☐ • Шивээс, чих/бие цоолох Тийм ☐ Үгүй ☐ • Гоо сайхны мээ ажилбар Тийм ☐ Үгүй ☐ • Шүд ахуулсан/ шүдний эмчилгээ Тийм ☐ Үгүй ☐ 	<p>Донортой ярилцлага хийсэн эмчийн гарын үсэг: _____</p>

Хэрэв та өөрийн эрүүл мэндийн талаар үнэн зөв мэдээлэл өгөх боломжгүй байсан бол 70112857 дугаарт хандана уу. Таны мэдээллийн нууцлыг Цусны алба чандлан хадгална.

Огноо: 76

Бүртгэлийн дугаар

МОНГОЛ УЛСЫН

ХУУЛБАР ҮНЭН

Хуулоор олгосон эрхийн гарын үсэг

2020 оны 7 сарын 08 өдөр

Эрүүл мэндийн сайдын
2020 оны .07 дугаар сарын
...06-ны өдрийн .08 дугаар
тушаалын 3 дугаар хавсралт

ЦУСНЫ ДОНОР, ЦУС, ЦУСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙГ ШИНЖЛЭХ ЖУРАМ

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1. Энэхүү журмаар цусны донор болон цус, цусан бүтээгдэхүүнийг шинжлэх үйл ажиллагааг зохицуулна.

1.2. Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагаас гаргасан цусны аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр гарсан зөвлөмж, стратеги, шинжилгээний алгоритмийг баримтална.

1.3. Энэ журмыг Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв болон аймаг, нийслэл, хот, сум, дүүргийн Нэгдсэн эмнэлгийн лабораторийн эмч, мэргэжилтэн дагаж мөрдөнө.

ХОЁР. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

2.1. ЦССҮТ дараахь эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

2.1.1. цусны донор, цус, цусан бүтээгдэхүүнд хийгдэх болон иммуногематологийн шинжилгээгээр лавлагаа тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх;

2.1.2. лабораторийн эмч, мэргэжилтэнг төрөлжсөн мэргэжил, цус сэлбэхийн өмнө хийх шинжилгээнд сургаж, мэдлэг, ур чадвар эзэмшүүлэх;

2.1.3. цусны донор, цуглуулсан цусны нэгж бүрд цус сэлбэлтээр дамжих халдвар илрүүлэх, цусны бүлэг тодорхойлох болон чанарын хяналтын шинжилгээг хийж, үйл ажиллагаанд лабораторийн зохистой дадлыг нэвтрүүлж, чанарын зорилт, шалгуур үзүүлэлтийн хэрэгжилт, аюулгүй байдлыг ханган ажиллах;

2.1.4. халдвар илрүүлэх болон цусны бүлэг тодорхойлох, бүтээгдэхүүний чанарыг хянах үйл ажиллагааг төлөвлөн, эмч, мэргэжилтэн бүр үйл ажиллагаа, шат дамжлага бүрийг хянаж, баримтжуулна. Үндсэн тоон мэдээллийг 7 хоног, сар, улирал, хагас, бүтэн жилээр нэгтгэн дүн шинжилгээ хийж, дотоод хяналтыг тогтмолжуулан, байнга сайжруулах.

2.2. Эрүүл мэндийн байгууллага дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

2.2.1. цусны донор болон цус, цусан бүтээгдэхүүнд шинжилгээг хийх тасаг, албан тушаалтныг томилж, үйл ажиллагаа явуулах нөхцөлөөр хангах;

2.3. Лаборатори дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

2.3.1. цус сэлбэхийн өмнө хийгдэх, цус сэлбэлттэй холбоотой урвал, хүндрэлийн шалтгааныг тодорхойлох шинжилгээг бүрэн хийх;

2.3.2. шинжилгээнд дотоод хяналтыг тогтмол хийж, гадаад үнэлгээний хөтөлбөрт бүрэн хамрагдан чанарын баталгааг хангаж ажиллах.

ГУРАВ. ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

3.1. Цусны донорт цус өгөхийн өмнө дараах лабораторийн шинжилгээг хийнэ.

Бүхэл цусны донорт			
Д.д	Үзүүлэлт	Шинжлэх арга	Лавлах хэмжээ
1	Гемоглобины хэмжээ	Гематологийн автомат анализатор, зэсийн байвангийн арга, цаасан индикатор	≥125 г/л
2	Ийлдсийн төмөр*	Хагас болон бүрэн автомат анализатор	12-32 мкмоль/л 37-148 мг/дл
Сийвэнгийн донорт			
1	Нийт уураг**	Хагас болон бүрэн автомат анализатор	60-80 г/л 6.0 – 8.0 мг/дл
Ялтаст эсийн донорт			
1	Ялтаст эсийн тоо***	Гематологийн автомат анализатор	180-320 х 109/л
2	Улаан эсийн тоо***		Эм 3,7-4,7х10 ¹² /л Эр 4,0-5,0х10 ¹² /л
3	Гемоглобин***		≥125 г/л
4	Гематокрит***		Эм 0,37-0,48 Эр 0,45-0,52

Тайлбар:

* Донорын үзлэгийн эмчийн заавраар

** Сийвэнгийн мөчлөг эхлэх бүрт

*** Ялтаст эсийг ялгаж авахын өмнө

3.2. Шинжилгээний сорьц, боловсруулах:

3.2.1. донороос цус, эс, сийвэн авах ажилтан цусны донорыг иргэний мэдээлэл, цус өгөлтийн кодтой тулган танин тодруулна.

3.2.2. донороос цус, сийвэн, эс бүрт шинжилгээ болон ийлдсийн сан бүрдүүлэх зорилгоор дараахь 4 төрлийн сорьц авна:

- ийлдсийн сан: Шар таглаатай гель бүхий хуванцар, вакуум 7 мл-ийн хуруу шилэнд;
- халдвар илрүүлэх ийлдэс судлалын шинжилгээ: ЭДТА уусмал бүхий, ягаан таглаатай 5 мл-ийн вакуум хуруу шилэнд;
- цусны бүлэг тодорхойлох: ЭДТА уусмал бүхий, ягаан таглаатай эсвэл улаан таглаатай хоосон 3 мл-ийн вакуум хуруу шилэнд;
- халдвар илрүүлэх нуклейн хүчлийг олшруулах шинжилгээ: ЭДТА уусмал бүхий, ягаан таглаатай 7 мл-ийн вакуум хуруу шилэнд.

3.2.3. цус авсан ажилтан нь шинжилгээний сорьц бүхий 4 ширхэг хуруу шилэн дээр 1 ижил код байгаа эсэх, зөв донороос сорьц авч, зөв хаягласан эсэхийг тулган, хуруу шил бүр дээр хувийн дугаараа тосон балаар тэмдэглэн, лабораторит

ХҮҮЛБАР ҮНЭН!

Хуульч эгтэсэн ажилтны гарын үсэг

 2022 оны 7 сарын 8 нийгмийн өдөр

хүлээлгэн өгнө.

3.2.4. лабораторийн ажилтан сорьцын код дугаар, хэмжээ, чанар, бүрэн бүтэн байдлыг шалгаж, шаардлага хангасан сорьцыг хүлээн авч, бүртгэнэ.

3.2.5. сумын түвшинд цус цуглуулалт хийсэн бол нэмэлт шинжилгээ хийх болон ийлдсийн сан бүрдүүлэх зорилгоор 2 хуруу шилэнд сорьцыг авна.

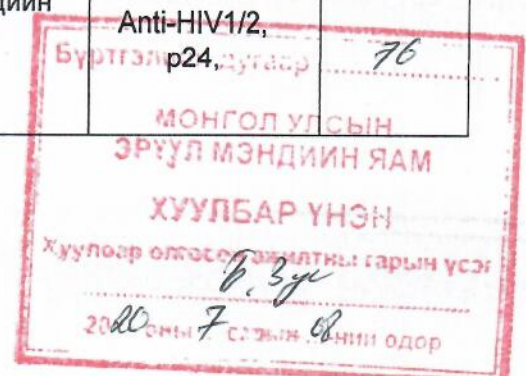
3.3. Цуглуулсан цусны нэгж бүрт хийх шинжилгээ:

3.3.1. иммуногематологийн шинжилгээ

№	Үзүүлэлт	Шинжлэх арга	Лавлах хэмжээ
1	Цусны ABO бүлэг	Наалдах урвалын арга /хавсарсан аргаар/	O, A, B, AB
2	Резус бүлэг	Наалдах урвалын арга • Д эсрэгтөрөгч эхний шинжилгээгээр сөрөг гарсан үед баталгаажуулах шинжилгээ хийнэ.	Rh0 (D) эерэг Rh0 (D) сөрөг
3	Келл бүлэг	Наалдах урвалын арга • К эсрэгтөрөгч эхний шинжилгээгээр эерэг гарсан үед баталгаажуулах шинжилгээ хийнэ.	Келл эерэг Келл сөрөг
4	Резусын дэд бүлэг	Наалдах урвалын арга	C, c, E, e

3.3.2. Ийлдэс судлалын шинжилгээ

№	Халдвар	Шинжлэх арга	Халдварын маркер	Лавлах хэмжээ
1	ХДХВ1/2	Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төвд: • Мэдрэг, өвөрмөц чанар өндөр, фермент холбоот эсрэг биеийн урвалын арга (энзимиммуны) • Нуклейн хүчлийг олшруулах шинжилгээний арга	Anti-HIV1/2, O субтип илрүүлэх чадвартай p24, HIV RNA	Сөрөг
		Цусны салбар төвд: • Мэдрэг, өвөрмөц чанар өндөр, фермент холбоот эсрэг биеийн урвалын арга (энзимиммуны) эсвэл хемолюминисценцийн арга • Нуклейн хүчлийг олшруулах шинжилгээний арга	Anti-HIV1/2, p24, O субтип илрүүлэх чадвартай эсвэл combo HIV Ag/ Ab HIV RNA	
		Сумын эрүүл мэндийн төвд: • Хурдавчилсан аргаар	Anti-HIV1/2, p24, дугаар	

2	Хепатитын В вирус	Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төвд: <ul style="list-style-type: none"> Мэдрэг, өвөрмөц чанар өндөр, фермент холбоот эсрэг биеийн урвалын арга (энзимиммуны) Нуклейн хүчлийг олшруулах шинжилгээний арга 	HBsAg, HBV DNA	Сөрөг
		Цусны салбар төвд: <ul style="list-style-type: none"> Мэдрэг, өвөрмөц чанар өндөр, фермент холбоот эсрэг биеийн урвалын арга (энзимиммуны) эсвэл хемолюминисценцийн арга Хэрэв анх удаа цусаа өгч байгаа шинэ донор бол анти-НВс тодорхойлох Нуклейн хүчлийг олшруулах шинжилгээний арга 	HBsAg Total Anti-HBc HBV DNA	
		Сумын эрүүл мэндийн төвд: Хурдавчилсан арга*	HBsAg	
3	Хепатитын С вирус	Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төвд: <ul style="list-style-type: none"> Мэдрэг, өвөрмөц чанар өндөр, фермент холбоот эсрэг биеийн урвалын арга (энзимиммуны) Нуклейн хүчлийг олшруулах шинжилгээний арга 	Anti-HCV, HCV RNA	Сөрөг
		Цусны салбар төвд: <ul style="list-style-type: none"> Мэдрэг, өвөрмөц чанар өндөр, фермент холбоот эсрэг биеийн урвалын арга (энзимиммуны) эсвэл хемолюминисценцийн арга Нуклейн хүчлийг олшруулах шинжилгээний арга 	Anti-HCV эсвэл HCV Ag/Ab HCV RNA	
		Сумын эрүүл мэндийн төвд: <ul style="list-style-type: none"> Хурдавчилсан арга* 	Anti-HCV	

76

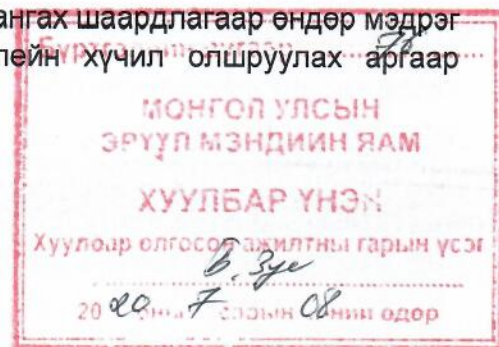
МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМ
ХУУЛБАР ҮНЭГ
 Хуульч олгосон ажлын гарын үсэг
Б.Бүр
 20...07...08...-ний өдөр

4	Тэмбүү	Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төвд: <ul style="list-style-type: none"> Мэдрэг, өвөрмөц чанар өндөртэй, фермент холбоот эсрэг биеийн урвалын арга (энзимиммуны) эсвэл хемолюминесценцийн арга 	Anti-TP Ig M/IgG	Сөрөг
		Цусны салбар төвд: <ul style="list-style-type: none"> Мэдрэг, өвөрмөц чанар өндөртэй, фермент холбоот эсрэг биеийн урвалын арга (энзимиммуны) эсвэл хемолюминесценцийн арга 	Anti-TP Ig M/IgG	
		Сумын эрүүл мэндийн төвд: <ul style="list-style-type: none"> Хурдавчилсан арга* 	Anti-TP	

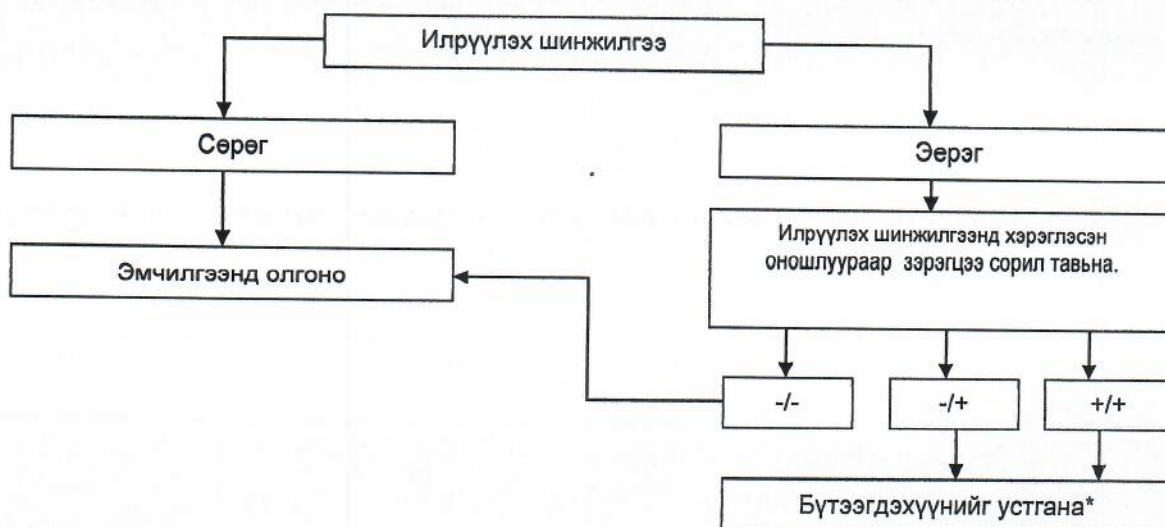
**Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын зөвлөмж болгосон өндөр мэдрэг чанартай оношлуурыг хэрэглэнэ. Халдвар илрүүлэх шинжилгээ хийсэн бүх сорьцыг аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн лабораторит илгээж нэмэлт шинжилгээ хийлгэнэ.*

Тайлбар: Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Цусны салбар төвд Фермент холбоот эсрэг биеийн урвал, эсвэл хемолюминесценцийн шинжилгээгээр сөрөг гарсан бүх сорьцонд молекул биологийн шинжилгээ (PCR) шинжилгээ хийж сөрөг гарсан цус, цусан бүтээгдэхүүнийг эмчилгээнд олгоно. Хэрэв молекул биологийн шинжилгээ (PCR) шинжилгээ хийгдэх боломжгүй болсон онцгой тохиолдолд мэдрэг чанар сайтай 2 өөр оношлуураар, 2 өөр шинжилгээний аргаар шинжилгээг хийж, шинжилгээний үр дүн хоёулаа сөрөг гарсан бол цус, цусан бүтээгдэхүүнийг эмчилгээнд олгоно. Сорьцыг нуклейн хүчил олшруулах аргаар баталгаажуулна.

Цусны салбар төвд цусны аюулгүй байдлыг хангах шаардлагаар өндөр мэдрэг оношлуур хэрэглэх бөгөөд сөрөг сорьцыг нуклейн хүчил олшруулах аргаар баталгаажуулна.

3.3.3. Халдвар илрүүлэх шинжилгээнд дараах алгоритмийг мөрдөнө;

* *Донорт баталгаажуулах шинжилгээ хийлгүүлэхийг зөвлөнө.*

Хэрэв ХДХВ илрүүлэх эхний шинжилгээгээр эерэг гарсан болон зэрэгцээ сорилоор давтан шинжлэхэд аль нэг нь эсвэл хоёуланд нь эерэг сорьцыг албан тоотын хамт ХӨСҮТ-ийн ДОХ-ын лавлагаа лабораторит баталгаажуулах шинжилгээнд илгээнэ. Баталгаажуулах шинжилгээгээр эерэг үр дүн гарвал бүх сийвэнгийн бүтээгдэхүүнийг албан тоотын хамт ЦССҮТ-д хүлээлгэж өгнө.

3.4. Ийлдсийн сан бүрдүүлэх, хадгалах:

3.4.1. цус, сийвэн, эс цуглуулалт хийгдсэн тохиолдол бүрт ийлдсийн санг үүсгэнэ. Цахим бүртгэлд гель бүхий хуруу шилэнд цуглуулсан сорьцны бар кодыг уншуулан ийлдсийн санг үүсгэнэ.

3.4.2. ийлдсийн сангийн бүртгэлд дараах мэдээлэл орсон байна:

а/ донорын цус өгөлтийн код;

б/ цус цуглуулсан он, сар, өдөр;

в/ ийлдсийн санд бүртгэж авсан дугаар;

г/ ийлдсийн санд хадгалагдаж байгаа байрлал;

д/ бүртгэж авсан ажилтны дугаар.

3.4.3. ийлдсийн санд хадгалах ийлдэс бүхий хуруу шилийг тавиурт босоо байрлуулж, тавиурыг дугаарлан товъёог үүсгэнэ;

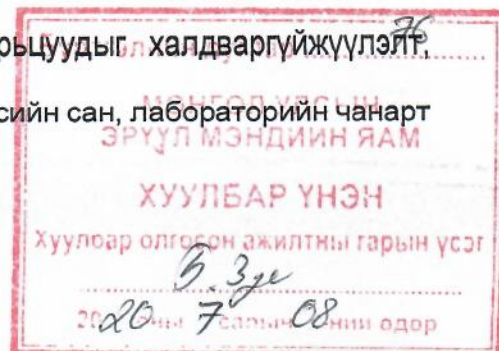
3.4.4. ийлдсийн санд хадгалж буй сорьцыг -30°C буюу түүнээс доош хэмтэй зориулалтын хөлдөөгчинд хийнэ. Хөлдөөгчний хэмийг өдөрт 2 удаа шалган, баримтжуулна;

3.4.5. ийлдсийн санг цоож, лац тэмдэг бүхий тусгайлсан өрөөнд байрлуулж, эрх бүхий албан тушаалтны зөвшөөрөлтэйгээр нэвтэрнэ. Аймгуудад цусны салбар төв дээр хадгална;

3.4.6. ийлдсийн сангийн сорьцыг 5 ба түүнээс дээш жилийн хугацаагаар хадгална;

3.4.7. хадгалалтын хугацаа дууссан сорьцуудыг халдваргүйжүүлэлт устгалд шилжүүлэн баримтжуулна;

Тайлбар: Эрх бүхий албан тушаалтан гэж ийлдсийн сан, лабораторийн чанарт

хяналт тавих чиг үүрэг бүхий, эсхүл ЦССҮТ-ийн Ерөнхий захирлын томилсон албан тушаалтныг хэлнэ.

3.4.8. ийлдсийн сангаас мөшгөн тогтоох зорилгоор сорьцыг авч шинжлэх тохиолдолд чанарын албаны зөвшөөрөлтэйгээр томилогдсон баг үйл ажиллагааг гүйцэтгэнэ;

3.4.9. томилогдсон баг нь дээж авсан тухай протокол хөтөлж, баримтжуулна.

3.5. Цус, цусан бүтээгдэхүүнд хийгдэх чанарын хяналтын шинжилгээ:

3.5.1. нян судлалын шинжилгээ:

а/ нээлттэй системээр үйлдвэрлэл явуулсан тохиолдол бүрт агаарын шинжилгээг үйлдвэрлэл эхлэхээс өмнө болон төсгөлд нийт 2 удаа, ажилтны гарын арчдасын шинжилгээг ариун бээлий өмссөн даруйд болон үйлдвэрлэлийн дундуур нийт 2 удаа, ариун материалаас арчдасын шинжилгээг түүврээр сард нэг удаа тус тус хийнэ.

б/ ЦССҮТ-д донорын тохойн нугалааны арчдасын шинжилгээг 100 донор тутамд 1 удаа Цусны салбар төвд цуврал бүрт 1 удаа байхаар тооцож хийнэ.

в/ бүтээгдэхүүнд хийгдэх ариун чанарын шинжилгээг хэрэв үйлдвэрлэл нээлттэй аргаар явагдсан бол цуврал бүрт, хаалттай аргаар явагдсан бол 7 хоногт 1 удаа тус тус хийнэ.

г/ аферезийн сийвэн, цитоферезээр бэлтгэсэн ялтаст эс, бүхэл цусанд хийгдэх нян судлалын шинжилгээг 100 донор тутамд 1 удаа байхаар тус тус хийнэ.

д/ цусны салбар төвд аферезийн сийвэн, бүхэл цусанд хийгдэх нян судлалын шинжилгээг 7 хоногт 1 удаа дээж өгнө.

е/ ЦССҮТ-д нян судлалын шинжилгээний дээжийг 50 мл-ээс дээш хэмжээгээр өгнө. Цусны салбар төвд хүүдийний гуурсанд дээж өгнө.

3.5.2. Чанарын хяналтын шинжилгээ:

Бүтээгдэхүүний нэр	Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв	Цусны салбар төв	Үзүүлэлт	Лавлах хэмжээ
Бүхэл цус	7 хоногт 1 удаа 1 нэгжид	Сард 1 удаа 1 нэгжид	Хемоглобин	450мл-р цуглуулсан үед Нв $\geq 45\text{г/нэгж}$
			Хэмжээ	$\pm 10\%$
Угаасан улаан эс	14 хоногт 1 удаа 50 мл нэгжид	Цувралаас 1 удаа дээжийг гуурсанд авч өгөх	Хемоглобин	$\geq 40\text{гр/нэгж}$
			Гематокрит	65-75%
			Хадгалалтын эцэс дэх задрал	$< 0.8\%$
			Уураг	$< 0,5\text{г/нэгж}$
Цагаан эсгүйжүүлсэн улаан эс	7 хоногт 1 удаа 1 нэгжид /шүүсний дараа/	Цувралаас 1 удаа дээжийг гуурсанд авч өгөх	Лейкоцит	$< 1 \times 10^6/\text{нэгж}$
			Хемоглобин	$\geq 40\text{гр/нэгж}$
			Гематокрит	50-70%
			Хадгалалтын эцэс дэх задрал	$< 0.8\%$

Бүтээгдэхүүний дугаар 76

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗУУЛ МЭНДИЙН ЯАМ

ХУУЛБАР ҮНЭН

Хуульбар олгосон ажилтны гарын үсэг

20 7 18-ний өдөр

Улаан эсийн өтгөрүүлэг	7 хоногт 1 удаа 1 нэгжид /хугацаа дуусахаас 1 хоногийн өмнөх нэгж/	14 хоногт 1 удаа 1 нэгжид /хамгийн олон хоног хадгалагдсан эсвэл хугацаа дуусахаас 1 хоногийн өмнөх нэгж/	Хемоглобин	450мл-р цуглуулсан үед НВ $\geq 45\text{г/нэгж}$
			Гематокрит	65-80%
			Хадгалалтын эцэс дэх задрал	$< 0.8\%$
			Хэмжээ	$\pm 10\%$
Хөлдөөж угаасан улаан эс	7 хоногт 1 удаа		Хэмжээ	$\square 165\text{мл}$
			Хемоглобин /супернатант дахь/	$\geq 36\text{гр/нэгж}$ $< 0,2\text{г/нэгж}$
			Гематокрит	65-75%
			Лейкоцит	$< 0,1 \times 10^9/\text{нэгж}$
Даршилсан улаан эс	7 хоногт 1 удаа 1 нэгжид /хугацаа дуусахаас 1 хоногийн өмнөх нэгж/	14 хоногт 1 удаа 1 нэгжид /хамгийн олон хоног хадгалагдсан эсвэл хугацаа дуусахаас 1 хоногийн өмнөх нэгж/	Хемоглобин	$\geq 45\text{г/нэгж}$
			Гематокрит	65-75%
			Хадгалалтын эцэс дэх задрал	$< 0.8\%$
			Хэмжээ	$\pm 10\%$
Ялтаст эсийн өтгөрүүлэг	Сард 4 нэгж	Цуврал бүрт 1 удаа дээжийг гуурсанд авч өгөх	Тромбоцит	$> 50 \times 10^9 - 50 \text{ мл д}$
			РН	6.2-7.4
			Лейкоцит	$< 0.2 \times 10^6$
			Хэмжээ	$\pm 10\%$
Аферезийн аргаар бэлтгэсэн ялтаст эс	7 хоногт 2 удаа		Тромбоцит	$> 50 \times 10^9 - 50 \text{ мл д}$
			РН	6.2-7.4
			Лейкоцит	$< 1,0 \times 10^6$
Хөлдөөсөн шинэ сийвэн /хөлдөөсний дараа/	Улиралд 1 удаа 10 нэгж авах ба энэ нь 1 сар хадгалсан сийвэн байх	Сард 1 удаа 50 мл нэгж авах ба энэ нь 1 сар хадгалсан сийвэн байх	8-р фактор	$\geq 70\%$
Хөлдөөсөн шинэ сийвэн /хөлдөөхийн өмнө/	7 хоногт 1 удаа 1 нэгжид	Сард 1 удаа 50 мл нэгж	Эритроцит	$< 6 \times 10^9/\text{л}$
			Лейкоцит	$< 0.1 \times 10^9/\text{л}$
			Тромбоцит	$< 50 \times 10^9/\text{л}$
Криопреципитат		2 сард 1 удаа 1 нэгж	Хэмжээ	15 мл
			8-р фактор	$\geq 70\text{IU/нэгж}$

Бүртгэлийн дугаар 76

МОНГОЛЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМ

ХУУЛБАР ҮНЭН

Хуулбар олгосон ажилтны гарын үсэг

В.Зуу

20 08 08 сарын 7-ний өдөр

	Сард 1 сар хадгалсан 4 нэгжид	авах ба энэ нь 1 сар хадгалсан байх	Виллебранд фактор	100IU/нэгж
			фибриноген	≥140мг/нэгж
К сийвэн	7 хоногт 1 удаа 1 нэгжид	7 хоногт 1 удаа 1 нэгжид	Хэмжээ	±10%

---000---

Бүртгэлийн дугаар 76

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМ**

ХУУЛБАР ҮНЭН

Хуульчар олгогчон ажилтны гарым үсэг

В. Зүч

2020 оны 7 сарын 08-ний өдөр

3.3. Цус, цусан бүтээгдэхүүнийг боловсруулах үйл ажиллагааг энэ чиглэлээр төрөлжсөн мэргэжил эзэмшсэн технологич эмч, сувилагч хариуцан ажиллана.

3.4. Цус, цусан бүтээгдэхүүний боловсруулалтад нэг удаагийн хэрэглээний зүйлсийг хэрэглэнэ.

3.5. Шинжилгээний хариу гараагүй бүтээгдэхүүнийг "Хорионы бүтээгдэхүүн" гэсэн анхааруулга бүхий таних тэмдэг тавьж хаягжуулан, тусад нь хөргөгч, хөлдөөгчинд, боломжтой бол тусдаа ерөөнд, тохирсон хэмд, зохих горимын дагуу зөв хадгалан, баримтжуулна.

3.6. Цус сэлбэлтээр дамжих халдвар илрүүлэх шинжилгээ сөрөг бол бүтээгдэхүүнийг хорионоос чөлөөлж, баримтжуулан, нөөцөнд хадгална.

3.7. Цус, цусан бүтээгдэхүүнийг бэлтгэх, боловсруулах технологи болон хадгалалт, тээвэрлэлт нь бүтээгдэхүүний биологийн шинж чанарыг алдагдуулахгүйгээр хамгаалах, бохирдлоос сэргийлэх нөхцөлийг хангасан байна.

3.8. Цус, цусан бүтээгдэхүүнийг бэлтгэх, боловсруулах технологи, хадгалах, тээвэрлэлтийн үед халдвар хамгааллын дэглэм, халдваргүйжүүлэлтийг холбогдох тушаал, зааврын дагуу хийнэ.

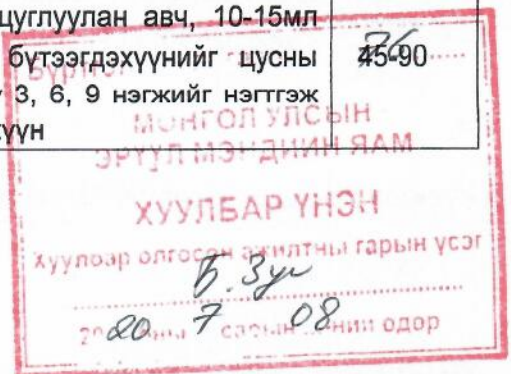
3.9. Цус, цусан бүтээгдэхүүн нь Хүснэгт-1-д заасан нэр төрөл, нэгж хэмжээтэй байна.

Хүснэгт 1

№	ЦЦБ-ний нэр, төрөл	Тодорхойлолт	Нэгж хэмжээ (мл)
Улаан эсийн бүтээгдэхүүн			
1.	Бүхэл цус*	Цусны бүрдэл хэсгүүдийг нь салгалгүйгээр даршлах уусмал бүхий зориулалтын хүүдийд цуглуулсан цус	350-400
2.	Даршилсан улаан эс (ДУЭ)**	Бүхэл цусны сийвэнг бүгдийг нь ялгаж, улаан эсийг даршлах уусмал нэмсэн бүтээгдэхүүн	230-300
3.	Улаан эсийн өтгөрүүлэг (УЭӨ)**	Бүхэл цуснаас сийвэнг ялгасан улаан эсийн бүтээгдэхүүн	150-230
4.	Угаасан улаан эс(УУЭ)**	Бүхэл цуснаас сийвэнг хурилтуурдан ялгаж, үлдсэн улаан эсийг 0,9%-ийн натри хлорид уусмалаар 3 удаа угаасан улаан эс	140-170
5.	Цагаан эсгүйжүүлсэн бүхэл цус**	Цусны бүрдэл хэсгүүдийг нь салгалгүйгээр даршлах уусмал бүхий хүүдийд цуглуулсан бүхэл цусыг зориулалтын шүүлтүүрээр шүүж цагаан эсийг нь цөөрүүлсэн бүтээгдэхүүн	300-350
6.	Цагаан эсгүйжүүлсэн даршилсан улаан эс**	ДУЭ-ийг зориулалтын шүүлтүүрээр шүүж цагаан эсийг нь цөөрүүлсэн бүтээгдэхүүн	160-250
7.	Цагаан эсгүйжүүлсэн улаан эсийн өтгөрүүлэг**	УЭӨ-ийг зориулалтын шүүлтүүрээр шүүж цагаан эсийг нь цөөрүүлсэн бүтээгдэхүүн	100-160
8.	Туяагаар шарсан бүхэл цус	Цусны бүрдэл хэсгүүдийг нь салгалгүйгээр даршлах уусмал бүхий	350-400

		зориулалтынхүүдид цуглуулсан цусыг 25-50грей давтамжтай туяагаар шарсан бүхэл цус	
9.	Туяагаар шарсан даршилсан улаан эс	Бүхэл цусны сийвэнг бүгдийг нь ялгаж, улаан эсийг даршлах уусмал нэмсэн бүтээгдэхүүнийг 25-50грей давтамжтай туяагаар шарсан бүтээгдэхүүн	230-300
10.	Туяагаар шарсан улаан эсийн өтгөрүүлэг	Бүхэл цуснаас сийвэнг ялгасан улаан эсийн бүтээгдэхүүнийг 25-50 грей давтамжтай туяагаар шарсан бүтээгдэхүүн	150-230
11.	Туяагаар шарсан, цагаан эсгүйжүүлсэн бүхэл цус	Цусны бүрдэл хэсгүүдийг нь салгалгүйгээр даршлах уусмал бүхий хүүдид цуглуулсан бүхэл цусыг зориулалтын шүүлтүүрээр шүүж цагаан эсийг нь цөөрүүлсэн бүтээгдэхүүнийг 25-50 грей давтамжтай туяагаар шарсан бүтээгдэхүүн	300-350
12.	Туяагаар шарсан, цагаан эсгүйжүүлсэн даршилсан улаан эс	ДУЭ-ийг зориулалтын шүүлтүүрээр шүүж цагаан эсийг нь цөөрүүлсэн бүтээгдэхүүнийг 25-50грей давтамжтай туяагаар шарсан бүтээгдэхүүн	160-250
13.	Туяагаар шарсан, цагаан эсгүйжүүлсэн улаан эсийн өтгөрүүлэг	УЭӨ-ийг зориулалтын шүүлтүүрээр шүүж цагаан эсийг нь цөөрүүлсэн бүтээгдэхүүнийг 25-50 грей давтамжтай туяагаар шарсан бүтээгдэхүүн	100-160
14.	Туяагаар шарсан угаасан улаан эс	Бүхэл цуснаас сийвэнг хурилтуурдан ялгаж, үлдсэн улаан эсийг 0,9%-ийн натри хлорид уусмалаар 3 удаа УУЭ-ийг 25-50грей давтамжтай туяагаар шарсан бүтээгдэхүүн	140-170
15.	Хөлдөөж, угаасан улаан эс	Зориулалтын төхөөрөмжөөр улаан эсийг глицеринжүүлэн хөлдөөж хадгалан, эмчилгээнд хэрэглэхийн өмнө гэсгээж угаасан улаан эсийн бүтээгдэхүүн	200-250
Сийвэнгийн бүтээгдэхүүн			
16.	Хөлдөөсөн шинэ сийвэн**	Бүхэл цуснаас 6-10 цагийн дотор ялгасан, бүлэгнэлтийн тогтвортой, тогтворгүй хүчин зүйлс, уураг, фибриноген агуулсан бүтээгдэхүүн	180-250
17.	Криопреципитат**	Хөлдөөсөн сийвэнг гэсгээн цус бүлэгнүүлэх уургийн тундасыг цуглуулан авч, 10-15мл сийвэнд уусгасан бүтээгдэхүүн	15
18.	Нэгтгэж савласан криопреципитат (3,6,9 нэгж)**	Хөлдөөсөн сийвэнг гэсгээн цус бүлэгнүүлэх уургийн тундасыг цуглуулан авч, 10-15мл сийвэнд уусгасан бүтээгдэхүүнийг цусны АВО бүлгийн дагуу 3, 6, 9 нэгжийг нэгтгэж савласан бүтээгдэхүүн	45-90

19.	К сийвэн**	Криопреципитатыг бэлтгэх явцад үлдсэн, VIII фактор агуулаагүй, сийвэнд агуулагдах фибриногений тэн хагасыг агуулсан сийвэнгийн завсрын бүтээгдэхүүн	150-160
20.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн сийвэн	Уусгагч буюу уураг задлагч бодис (Solvent detergent) ашиглан 590 НМ гэрлээр эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн сийвэнгийн бүтээгдэхүүн	160-230
Эсийн бүтээгдэхүүн			
21.	Ялтаст эсийн өтгөрүүлэг (ЯЭӨ)**	Нэг нэгж бүхэл цуснаас бэлтгэсэн 50x10 ⁹ дээш ялтаст эсийг агуулсан бүтээгдэхүүн	50
22.	Нэгтгэж савласан ялтаст эсийн өтгөрүүлэг (4,6,8 нэгж)**	Нэг нэгж бүхэл цуснаас бэлтгэсэн 50x10 ⁹ дээш ялтаст эсийг агуулсан бүтээгдэхүүнийг цусны АВО бүлгийн дагуу 4, 6, 8 нэгж нэгжийг нэгтгэж савласан бүтээгдэхүүн	200-400
23.	Туяагаар шарсан ЯЭӨ /Бүхэл цус/	Нэг нэгж бүхэл цуснаас бэлтгэсэн 50x10 ⁹ дээш ялтаст эсийг агуулсан бүтээгдэхүүнийг цусны АВО бүлгийн дагуу 1, 4, 6, 8 нэгж нэгжийг нэгтгэж савласан бүтээгдэхүүн	50-200-400
24.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ЯЭӨ /Бүхэл цус/	Нэг нэгж бүхэл цуснаас бэлтгэсэн 50x10 ⁹ дээш ялтаст эсийг агуулсан бүтээгдэхүүнийг цусны АВО бүлгийн дагуу 4, 6, 8 нэгж нэгжийг нэгтгэж савласан бүтээгдэхүүнийг уусгагч буюу уураг задлагч бодис (Solvent detergent) ашиглан 590 НМ гэрлээр эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ЯЭӨ	200-400
25.	Туяагаар шарсан Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ЯЭӨ /Бүхэл цус/	Нэг нэгж бүхэл цуснаас бэлтгэсэн 50x10 ⁹ дээш ялтаст эсийг агуулсан бүтээгдэхүүнийг цусны АВО бүлгийн дагуу 4, 6, 8 нэгж нэгжийг нэгтгэж савласан бүтээгдэхүүнийг эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэн, 25-50грөй давтамжтай туяагаар шарсан бүтээгдэхүүн	200-400
26.	Цитоферезээр бэлтгэсэн ялтаст эсийн өтгөрүүлэг	Нэг донороос цитоферезийн аппаратаар ялгаж бэлтгэсэн нэг хүүдид 4-6 нэгж буюу 200-300x10 ⁹ ялтаст эс агуулсан бүтээгдэхүүн	200-300
27.	Туяагаар шарсан ЯЭӨ /Цитоферез/	4-6 нэгж буюу 200-300x10 ⁹ ялтаст эс агуулсан бүтээгдэхүүнийг 25-50грөй давтамжтай туяагаар шарсан бүтээгдэхүүн	200-300
28.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ЯЭӨ /Цитоферез/	Нэг донороос цитоферезийн аппаратаар ялгаж бэлтгэсэн нэг хүүдид 4-6 нэгж буюу 200-300x10 ⁹ ялтаст эс агуулсан бүтээгдэхүүнийг уусгагч буюу уураг задлагч бодис (Solvent detergent) ашиглан	200-300

76

ХУУЛБАР ҮНЭН

Хуулоор олгогдох ажилтны гарын үсэг

2008 оны 7 сарын 08-ний өдөр

		590 НМ гэрлээр эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ЯЭӨ	
29.	Туяагаар шарсан эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ЯЭӨ /Цитоферез/	Нэг донороос цитоферезийн аппаратаар ялгаж бэлтгэсэн нэг хүүдийд 4-6 нэгж буюу 200-300x10 ⁹ ялтаст эс агуулсан бүтээгдэхүүний эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэн, 25-50 грей давтамжтай туяагаар шарсан бүтээгдэхүүн	200-300
Цусны АВО бүлэг тодорхойлох урвалж			
30.	Стандарт О, А, В улаан эс	Донорын цуснаас бэлтгэсэн цусны АВО бүлгийн А, В эсрэгтөрөгч агуулсан болон агуулаагүй улаан эс	1 цомог 30 мл

Тайлбар: *Сумын эрүүл мэнд төв, **Цусны салбар төвд боловсруулах боломжтой цус, цусан бүтээгдэхүүн

ДӨРӨВ. ЦУС, ЦУСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙГ ХАДГАЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ

4.1. Цус, цусан бүтээгдэхүүнийг Хүснэгт 2-т заасан нөхцөл, хугацаанд хадгална:

4.1.1. цус, цусан бүтээгдэхүүнийг зориулалтын хөргөгч, хөлдөөгчид заасан нөхцөл, хугацаагаар;

4.1.2. цус, цусан бүтээгдэхүүнийг хадгалах хөргөгч, хөлдөөгчний хэмийг өдөрт 3-аас доошгүй удаа хянаж, бүртгэж, баримтжуулах;

4.1.3. Сумын эрүүл мэндийн төвд бүхэл цусыг хадгалах боломжгүй бол бэлтгэсэн даруйд эмчилгээнд хэрэглэх;

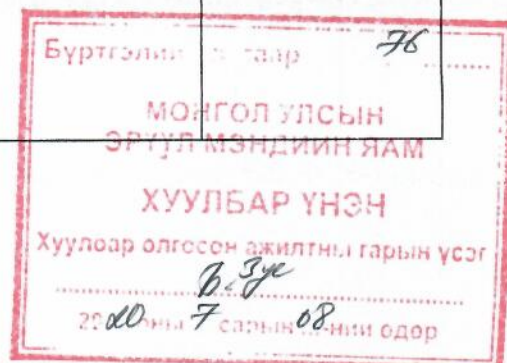
4.1.4. улаан эсийн бүтээгдэхүүнийг хадгалах явцад өдөрт нэг удаа зөөлөн хөдөлгөж даршлах уусмалтай нь холих.

Хүснэгт 2

№	ЦЦБ-ний нэр, төрөл	Хадгалах нөхцөл	Хадгалах хугацаа
Улаан эсийн бүтээгдэхүүн			
1.	Бүхэл цус	+2°-оос +6°С	8 хоног
2.	Даршилсан улаан эс (ДУЭ)		42***, 49**** хоног
3.	Улаан эсийн өтгөрүүлэг (УЭӨ)		21*, 35** хоног
4.	Угаасан улаан эс (УУЭ)		24 цаг
5.	Цагаан эсгүжүүлсэн бүхэл цус		8 хоног
6.	Цагаан эсгүжүүлсэн ДУЭ		35***хоног
7.	Цагаан эсгүжүүлсэн УЭӨ		21*хоног
8.	Туяагаар шарсан бүхэл цус		+2°-оос +6°С

9.	Туяагаар шарсан даршилсан улаан эс		14 хоног
10.	Туяагаар шарсан улаан эсийн өтгөрүүлэг		14 хоног
11.	Туяагаар шарсан, цагаан эсгүйжүүлсэн бүхэл цус	+2°-оос +6°C	8 хоног
12.	Туяагаар шарсан, цагаан эсгүйжүүлсэн ДУЭ		14 хоног
13.	Туяагаар шарсан, цагаан эсгүйжүүлсэн УЭӨ		14 хоног
14.	Туяагаар шарсан угаасан улаан эс		24 цаг
15.	Глицеринжүүлж хөлдөөсөн улаан эс	- 60°-аас -79°C	5 жил
		- 80°-аас -196°C	10 жил
16.	Хөлдөөж, угаасан улаан эс	+2°-оос +6°C	24 цаг
Сийвэнгийн бүтээгдэхүүн			
17.	Хөлдөөсөн шинэ сийвэн	- 20°-оос -24° C	3 сар
18.	Криопреципитат	- 25°-аас -29°C	6 сар
19.	Нэгтгэж савласан криопреципитат	- 30°-аас -39°C	12 сар
20.	К сийвэн	- 40°-өөс -64°C	2 жил
21.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн сийвэн	- 65°C доош бол	5 жил
Эсийн бүтээгдэхүүн			
22.	Ялтаст эсийн өтгөрүүлэг (ЯЭӨ)	+20°-оос +24°C	Зориулалтын сэгсрэгчид 5 хоног, хэрвээ нянгийн шинжилгээ хийсэн бол 7 хоног
23.	Нэгтгэж савласан ялтаст эсийн өтгөрүүлэг		
24.	Туяагаар шарсан ЯЭӨ /Бүхэл цус/		
25.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ЯЭӨ /Бүхэл цус/		
26.	Туяагаар шарсан Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ЯЭӨ /Бүхэл цус/		
27.	Цитоферезээр бэлтгэсэн ялтаст эсийн өтгөрүүлэг		
28.	Туяагаар шарсан ЯЭӨ /Цитоферез/		
29.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ЯЭӨ /Цитоферез/		
30.	Туяагаар шарсан эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ЯЭӨ /Цитоферез/		

Цусны ABO бүлэг тодорхойлох урвалж			
31.	Стандарт O, A, B улаан эс	+2°-оос +6°С	14 хоног

Тайлбар: *CPD,**CPDA,***SAGM/MAP,****PAGGSM уусмал агуулсан бүтээгдэхүүн, ЯЭӨ-г зориулалтын сэгсрэгчгүй бол 6 цагт багтаан хэрэглэнэ.

4.2. Цус, цусан бүтээгдэхүүнийг дараах нөхцөл, бэлтгэлийг хангасан тохиолдолд тээвэрлэнэ:

4.2.1. халалт, хөрөлт, доргилтоос хамгаалсан зориулалтын, термометр бүхий хүйтэн хэлхээний цэвэр, түгжээтэй саванд хадгалах нөхцөлийг алдагдуулаагүй байх;

4.2.2. зайлшгүй шаардлагатай дараах зүйлсийг бэлдсэн байх:

а/ улаан эс, сийвэн, ялтас эс зориулалтын хүйтэн хэлхээний, түгжээтэй сав;

б/ хатуу савтай мөс;

в/ гелен мөс;

г/ тусгаарлагч буюу зөөлөвч;

д/ хэм хэмжигч;

е/ хяналтын бүртгэлийг бэлдсэн.

4.2.3. хяналтын бүртгэлд тээвэрлэлт хийсэн огноо, бүтээгдэхүүний нэр, нэгжийн тоо, мөсний тоо, тусгаарлагч, тээвэрлэлт эхэлсэн болон дууссан цаг минут, тээвэрлэсэн ажилтан нэрийг тусгасан байх;

4.2.4. зориулалтын хүйтэн хэлхээний савны багтаамж, бүтээгдэхүүний нэр төрлөөс хамааран мөсний тоо ширхэг нь харилцан адилгүй байдаг тул савандаа тохируулан тээвэрлэлтийн хэмийг урьдчилан тооцоолж, хүснэгт 3-т заасан тохирох хэм, нөхцөлийг бүрдүүлсэн байх.

Хүснэгт 3

Цус, цусан бүтээгдэхүүн тээвэрлэх хэм, нөхцөл

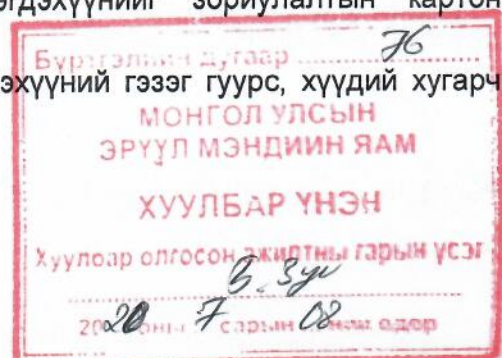
№	Цус, цусан бүтээгдэхүүний төрөл	Тээвэрлэх хэм	Тээвэрлэх нөхцөл	Зориулалтын хүйтэн хэлхээний сав
1	Улаан эсийн бүтээгдэхүүн	+2° +10°С	Гелен мөс	√
2	Сийвэнгийн бүтээгдэхүүн	-20°С буюу доош	Хатуу мөс	√
3	Ялтаст эсийн бүтээгдэхүүн	+20°+24°С	-	√

4.3. Цус, цусан бүтээгдэхүүний тээвэрлэлтэд дараах зүйлсийг хориглоно:

4.3.1. улаан эсийн бүтээгдэхүүнийг гелен мөсөн дээр шууд тусгаарлагчгүйгээр хийх;

4.3.1. хөлдөөсөн сийвэнгийн бүтээгдэхүүнийг зориулалтын картон (цаасан) хайрцаггүй тээвэрлэх,

4.3.2. хөлдөөсөн сийвэнгийн бүтээгдэхүүний гээг гуурс, хүүдий хугарч гэмтэх аюултай тул хэт олноор, чихэж хийх;

4.3.3. улаан эс, сийвэн, ялтаст эсийн бүтээгдэхүүнийг нэг саванд хамт тээвэрлэх.

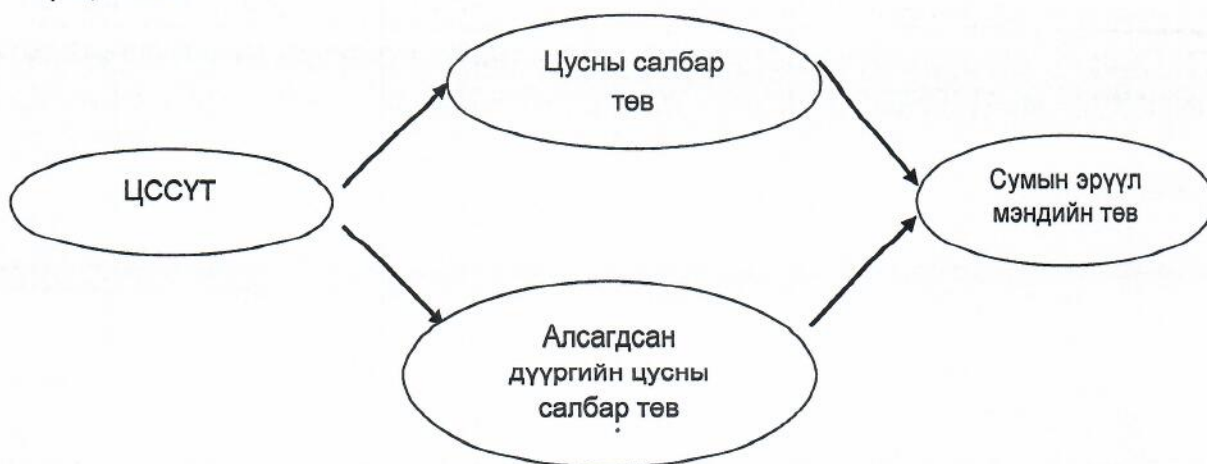
4.4. Цус, цусан бүтээгдэхүүний тээвэрлэлт эхлэхийн өмнө болон эцэст савны доторх хэмийг тус тус хэмжиж баримтжуулах ба тээвэрлэлтийн горим алдагдаагүй бол эмчилгээнд хэрэглэх, хадгалалт, тээвэрлэлтийн горим алдагдсан бол бүтээгдэхүүнийг эмчилгээнд хэрэглэхгүй.

4.5. Цус, цусан бүтээгдэхүүнийг тээвэрлэх үйл ажиллагааг тухайн эмнэлгийн удирдлагын шийдвэрээр томилогдсон эмч, сувилагч нар хариуцах ба хэрэв ажлын бус цагаар бол зөвшөөрөл бүхий сургагдсан ажилтан байна.

4.6. Хадгалалт, тээвэрлэлтийн горим алдагдан зөөвөрлөсөн цус, цусан бүтээгдэхүүнийг эмчилгээнд хэрэглэхийг хориглоно.

4.7. Эрх бүхий албан тушаалтан цус, цусан бүтээгдэхүүний захиалгыг баталгаажуулж цахим болон цаасан хэлбэрээр илгээнэ;

4.8. Цус, цусан бүтээгдэхүүний алсын тээвэрлэлтийг дараах схемээр гүйцэтгэнэ:

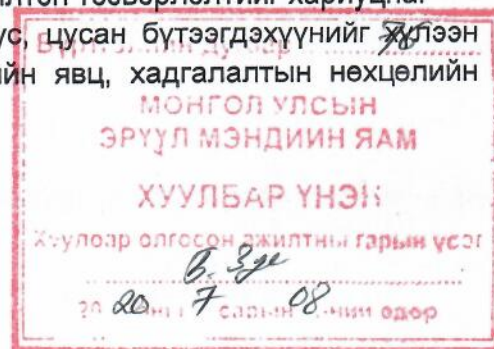
4.9. Цус, цусан бүтээгдэхүүний алсын тээвэрлэлтийг хийхдээ тээвэрлэх нөхцлийг бүрдүүлэн, тохирсон хэмжээний мөстэйгөөр, доргилт, сэгсрэлтээс хамгаалагдсан зориулалтын хүйтэн хэлхээний саванд 12 цаг хүртэлх хугацаанд гүйцэтгэхээр төлөвлөнө.

4.10. Цус, цусан бүтээгдэхүүний алсын тээвэрлэлтийг алсын тээвэрлэлтийг онгоцоор хийх тохиолдолд цус, цусан бүтээгдэхүүний халдвар илрүүлэх шилжилгээгээр халдваргүй болохыг тодорхойлсон албан бичигтэй, Хүснэгт 3-т заасан нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.

4.11. Улаан эсийн бүтээгдэхүүнийг доргилт, сэгсрэлт, зайлалтаас шалтгаалж улаан эс механик гэмтэлд орж задрах аюултай тул бартаа саадтай болон шороон замаар тээвэрлэхийг хориглоно.

4.12. Захиалга өгсөн эмнэлгийн байгууллагаас цус, цусан бүтээгдэхүүнийг хүлээн авахаар томилогдсон эмнэлэгийн мэргэжилтэн тээвэрлэлтийг хариуцна.

4.13. Алсын тээвэрлэлтээр хүргүүлсэн цус, цусан бүтээгдэхүүнийг хүлээн авсан эрүүл мэндийн байгууллага тээвэрлэлтийн явц, хадгалалтын нөхцөлийн талаар ханган нийлүүлэгчид эргэн мэдээлнэ.

**ТАВ. ЦУС, ЦУСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ НӨӨЦ БҮРДҮҮЛЭЛТ,
НӨХӨН ХАНГАЛТ**

5.1. Цус, цусан бүтээгдэхүүнийг зохистой хэмжээгээр үйлдвэрлэж, хүрэлцээтэй нөөц бүрдүүлэх зорилгоор ЦССҮТ нь хэрэглэгч эмнэлгүүдтэй цус, цусан бүтээгдэхүүний захиалах, нийлүүлэх гэрээ байгуулж, хамтран ажиллана.

5.2. Цус, цусан бүтээгдэхүүний бэлэн байдал, хэрэглээ, бүтээгдэхүүний хүчинтэй хугацааг хянаж, үнэлэх тогтолцоог хэрэгжүүлж ажиллана.

5.3. Цус, цусан бүтээгдэхүүний хэрэглээ дээр үндэслэн бодит хэрэгцээгээ тооцож, ердийн болон яаралтай үед хэрэглэх цус, цусан бүтээгдэхүүний хамгийн бага, хамгийн их хэмжээний бүтээгдэхүүний нөөцийг Хүснэгт 4-т заасан нэр төрлийн дагуу бүрдүүлнэ.

Хүснэгт 4

Цус, цусан бүтээгдэхүүний нөөцийн нэр төрөл

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв	Цусны салбар төв
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Даршилсан улаан эс (O,A,B,AB) ▪ Хөлдөөсөн шинэ сийвэн (O,A,B,AB) ▪ Жижиглэн савласан хөлдөөсөн шинэ сийвэн (O,A,B,AB) ▪ Жижиглэн савласан улаан эсийн өтгөрүүлэг (O,A,B,AB) ▪ Цагаан эсгүйжүүлсэн улаан эс (O,A,B,AB) ▪ Резус сөрөг даршилсан улаан эс (O,A,B,AB) ▪ Криопреципитат 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Даршилсан улаан эс (O,A,B,AB) ▪ Хөлдөөсөн шинэ сийвэн (O,A,B,AB) ▪ Жижиглэн савласан хөлдөөсөн шинэ сийвэн (O,A,B,AB) ▪ Жижиглэн савласан улаан эсийн бүтээгдэхүүн ▪ Криопреципитат ▪ Резус сөрөг улаан эс бэлтгэх боломжтой нөхцөлийг бүрдүүлнэ

5.4. ЦССҮТ нь цус, цусан бүтээгдэхүүний нөөцийн байж болох хамгийн бага хэмжээг тогтоох, нөөцийг бүрдүүлэх, хадгалах, нөхөн хангах зохицуулалтын үйл ажиллагааг зохион байгуулна.

5.5. Нөөцийн бүтээгдэхүүнийг байнга хянах, тогтмол хугацаанд нөхөн хангалт, сэлгэлт хийж, баримтжуулна.

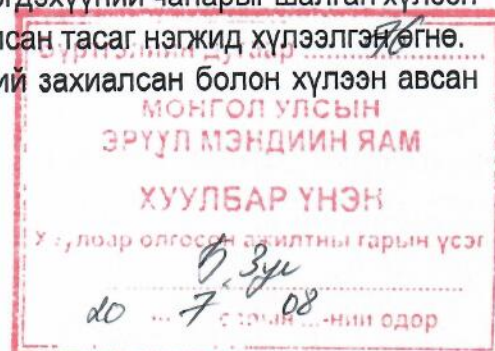
ЗУРГАА. ЦУС, ЦУСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХИАЛГА, ОЛГОЛТ

6.1. Цус, цусан бүтээгдэхүүний зохистой хэрэглээний удирдамжийн дагуу захиалах маягыг 3 хувь бүрэн, гаргацтай, зөв бөглөж, цахимаар илгээх ба захиалгыг ЦССҮТ-д хүргүүлнэ.

6.2. ЦССҮТ нь цус, цусан бүтээгдэхүүний зохистой хэрэглээний удирдамжийг баримтлан, бүтээгдэхүүнийг олгоно.

6.3. Эмнэлгийн байгууллагаас томилогдсон эрүүл мэндийн ажилтан нь цус, цусан бүтээгдэхүүн захиалах маягын дагуу бүтээгдэхүүний чанарыг шалган хүлээн авч, хадгалалт, тээвэрлэлтийг баримтлан, захиалсан тасаг нэгжид хүлээлгэн өгнө.

6.4. Тасаг нэгж бүр цус, цусан бүтээгдэхүүний захиалсан болон хүлээн авсан бүртгэлийг хөтөлнө.

6.5. Цус, цусан бүтээгдэхүүнийг олгохдоо Хүснэгт 5-ыг баримтална.

Хүснэгт 5

Цус, цусан бүтээгдэхүүний нэр төрөл

Цус, цусан бүтээгдэхүүний нэр төрөл	Шууд хүлээн авах боломжтой бүтээгдэхүүн	24-48 цагийн дараа бэлэн бүтээгдэхүүн	"Яаралтай" үед авах боломжтой бүтээгдэхүүн
Даршилсан улаан эс	√		√
Улаан эсийн өтгөрүүлэг	√		√
Хөлдөөсөн шинэ сийвэн	√		√
К сийвэн	√		√
Ялтаст эсийн өтгөрүүлэг		√	√
Угаасан улаан эс		√	√
Цагаан эсгүйжүүлсэн улаан эс		√	√
Туяагаар шарсан улаан эс		√	√
Криопреципитат		√	√
Цус, цусан бүтээгдэхүүний жижиглэн савлалт		√	√
Сөрөг улаан эсийн бүтээгдэхүүн		√	√

6.6. ЦССҮТ-өөс захиалсан цус, цусан бүтээгдэхүүнийг олгохдоо захиалгын маягт, бүтээгдэхүүн хүлээн авах хаяг болон дараахь мэдээлэл тохирч байгаа эсэхийг нягтлан шалгана:

- 6.6.1. захиалсан цус, цусан бүтээгдэхүүний нэр төрөл;
- 6.6.2. цусны АВО, резус бүлэг;
- 6.6.3. хэмжээ;
- 6.6.4. бүтээгдэхүүний хүчинтэй хугацаа;
- 6.6.5. хүүдийний гуурсны код, хаягны хүүдийний кодтой тохирч байгаа эсэх;
- 6.6.6. бүтээгдэхүүн олгосон хугацаа.

6.7. Цус, цусан бүтээгдэхүүний баркодыг уншуулан, захиалгыг баталгаажуулахын өмнө дахин тулгалтыг хийнэ.

6.8. Захиалгыг гарын үсэг зурж баталгаажуулж, маягтыг 3 хувь үйлдэж, нэг хувийг ЦССҮТ-д, 2 хувийг цус, цусан бүтээгдэхүүний хамт эмнэлэгт өгнө.

6.9. Эмнэлэгт олгосон цус, цусан бүтээгдэхүүнийг буцаан авахгүй: 76

---oOo---

